

Ιστορίες, θρύλοι, παραδόσεις

Νιόν Χωρκόν Κυθρέας

Επιμέλεια: Γιώργος Λιναράς

Το τουρκοκρατούμενο σήμερα Νέον Χωρίον Κυθρέας, κατά την Κυπριακή Νιόν Χωρκόν Κυθρέας, ονομάζεται από τους Τούρκους Μιναραελίκιογιου (χωριό του μιναρέ), επειδή είναι το πρώτο χωριό της Κύπρου στο οποίο στήθηκε μιναρές

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος εγκαινιάζει έκθεση στο χωριό

Το χωριό αυτό ιδρύθηκε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και καθώς παραδίδουν οι κάτοικοι του, το τζαμί που υπάρχει εκεί ήταν αρχικά ναός του Αγίου Νικολαίου, και χρησίμευε για τις θρησκευτικές ανάγκες των λίγων χριστιανών που έμεναν εκεί και δούλευαν στα πλούσια κτήματα των Τούρκων σαν δουλοπάροικοι. Οι Τούρκοι Αγάδες κατοικούσαν στο συνοικισμό Κουρκούσα, που βρισκόταν στα δυτικά του Νέου Χωρίου, παρά τον 6ο μιλιοδείκτη του δρόμου Λευκωσίας - Κυθρέας και στη δεξιά του πλευρά.

Ο συνοικισμός αυτός της Κουρκούσας υφίστατο κατά το έτος 1788 που έγραφε την Ιστορία της Κύπρου ο Αρχιμανδρίτης Κυπριανός, ο οποίος μας πληροφορεί πως η Κουρκούσα αρχικά ήταν έπαυλη βασιλική. Στην έπαυλη αυτή κατέφυγε συχνά ο Φράγκος βασιλιάς της Κύπρου με τους αυλικούς του, για ανάπαυση, για κυνήγι στα γειτονικά βουνά του Πενταδάκτυλου και για γλέντι. Εκεί κατέφυγε από πείσμα και η βασίλισσα Ελεονώρα, θέλοντας να δείξει τη διαμαρτυρία της για το φόνο του συζύγου της Πέτρου Α' και την ανάθεση της εξουσίας της Κύπρου στον αδερφό του, αντί στην ίδια.

Φαίνεται πως η έπαυλη αυτή έγινε αίτια να σχηματιστεί εκεί καινούριος συνοικισμός από τους δούλους, που συγκεντρώθηκαν στην έπαυλη για την περιποίηση των αφεντικών, των κυνηγετικών σκυλιών που χρησιμοποιούσαν, και των γερακιών για το κυνήγι.

Εκ της Κουρκούσας...

Όταν ήρθαν οι Τούρκοι, έκαναν δική τους τη βασιλική εκείνη έπαυση και τα εύφορα κτήματα της, που ποτίζονταν από το νερό της Κυθρέας. Εκεί μετέθεσαν και τους δούλους της έπαυσης για την καλλιέργεια των κτημάτων και σχηματίστηκε μικρός συνοικισμός, ο οποίος πήρε το όνομα Νιόν Χωρκόν, και ο οποίος μεγάλωσε με τη μετανάστευση προς τα εκεί όλων των κατοίκων της Κουρκούσας, Ελλήνων και Τούρκων. Η μετανάστευση έγινε εξ αιτίας μιας μεγάλης ανομβρίας, οπότε οι κάτοικοι της Κουρκούσας, που υδρεύονταν από νερό της βροχής μαζεμένο σε δεξαμενή, που φαίνονται ακόμη και σήμερα τα λείψανα της στα αριστερά του δρόμου, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το συνοικισμό τους. Το οικοδομικό υλικό, πέτρες, πόρτες, παράθυρα, δοκάρια, κουβαλήθηκε στο Νέο χωριό για το κτίσιμο νέων κατοικιών. Έτσι απέμειναν στην Κουρκούσα μονάχα τα ερείπια των σπιτιών της που φαίνονται ποιά εύκολα.

Ο Άγιος Νικόλαος τζαμί...

Οι Τούρκοι μετανάστες έκαναν κατάσχεση το ναό του Αγίου Νικολάου και τον μετέτρεψαν σε τζαμί, αφού του πρόσθεσαν ένα μικρό μινaré. Οι Έλληνες μετανάστες έκτισαν καινούργιο ναό, τον οποίο αφιέρωσαν στον Ιωάννη τον Πρόδρομο. Στην οροφή του ναού αυτού τοποθέτησαν 26 πιάτα, όσες ήταν και οι οικογένειες των Ελλήνων που μετανάστευσαν εκεί από την Κουρκούσα, και ένα πιάτο πάνω από το ιερό για την οικογένεια του ιερέα του χωριού.

Στα χρόνια της Ενετοκρατίας, η Κουρκούσα ήταν παραχωρημένη στην Αρχιεπισκοπή των Φράγκων μαζί με άλλα χωριά. Τούτο σημαίνει πως έπαυσε να αποτελεί βασιλική έπαυση για ανάπαυση και κυνήγι των αρχόντων της Κύπρου από τα τέλη της Φραγκοκρατίας.

Δεδομένου ότι η Κουρκούσα υφίστατο στα 1788 που έγγραφε την Ιστορία του ο Κυπριανός, πρέπει να υποθέσουμε πως διαλύθηκε κατά τη μεγάλη ανομβρία που φάνηκε στην Κύπρο κατά το έτος 1804.